

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Klevetnikom Rusije.

Neki nemški državnik je priobčil v listu »Preussische Zeitung« nastopni opis izgrediv v Kišenevu:

Naravnost brez primera je v zgodovini Rusije gonja proti Židom v Kišenevu, in to: kolikor se dostaje številu poškodovanih in kolikor se dostaje nagoneja množice za umorstvo. Ta žalostni dogodek je brezdomno provzročil Židom mnogo nesreče in žalosti. Temu se ne da oporekati. Ni pa prav, ako se vsa krivda z rača na krščansko prebivalstvo me sta, ali pa celó na oblasti. Kakor znano, se je kišenevska gonja proti Židom iz malih vzrokov razvila na toli strašen način. Neki židovski lastnik caroussela je neko siromašno krščansko ženo s otročičem vred, ki ga je imela na rokah, na Velikonočno nedeljo sunil s caroussela doli in jo s tem močno poškodoval. Na vpitje tako zlostavljene žene, čije otrok si je o padu zlomil tilnik in umrl, so prihiteli krščanski kmetje in rokodelci in so dobro naklestili lastnika onega caroussela. Iz tega je nastal na zabavišču, kjer se je prebivalstvo zabavalo povodom velikonočnega praznika, splešen solenen pretep. Dokazano pa je, da so Židje prvi začeli streljati iz revolverjev in da so ranili več kmetov. To je bil signal za začne hude izgrede proti Židom. Ta ustaja je bila močna eksplozija v ljudstvu nagromadenega ogorčenja radi grozovitega izmuzovanja po Židih, kateremu so bile že dolgo izpostavljene mase delavcev, rokodelcev in kmetov. Pritisk, ki so ga izvrševali kišenevski Židje na prebivalstvo, je pa v resnici neopisen. V deželi Besarabiji, od Boga blagoslovljeni, so tla tako rodovitna, da bi moral prav za prav obogateti vsako, ki se bavi s kmetijstvom ali živinorejo. Vzlic temu pa živi kmetjsko prebivalstvo ne le v revščini, ampak strda celó. Vsi gospodarski viri so namreč v Besarabiji v rokah Židov. Brez njihove pomoči je tam popolnoma nemogoče: vršiti kako rokodelstvo, obdelovati polje, pridobivati zemljo, ali sploh razvijati kakoršnje si budi koristnosno delovanje.

Ako se je kmet ali rokodelce obrnil tamkaj le en samkrat do Žida s prošnjo za pomoč, zapal je v hlapčevstvo za vse svoje življenje. V nobeni deželi na svetu, celó na Ogrskem ne, nima Žid toliko moči, kakor je ima ravno v Besarabiji. On je takorekoč regulator v gospodarskem življenju one uboge dežele. Po izdatnem in sistematičnem nakupovanju zemlje in po spekulacijah s tlemi so besarabijski Židje znali spraviti deželo pod

svojo kontrolo in višati cene tal in zemljišč do fantastičnega. Tako je za poljedelca postalo nemožno vsako nakupovanje zemljišč. Jedino sredstvo, da bomo vzdržuje svoje življenje, sestoji za besarabijskega kmeta v tem, da jemlje zemljišča v najem. Po lokalnih uzanceh — kakor so jih ustvarili Židje — treba pa, ko se je vzelo v najem, plačati precej na račun. Tekočega denarja pa kmet nima in tako stopa v akcijo — židovski oderuh! Ta prevzemlje sedaj sam zakup, izplečuje posestniku na račun in daja potem še le sam ono zemljišče v najem siromašnemu kmetu. Oderuh razpolaga torej sedaj po svoji volji z delavno silo kmetovo in izkorišča to delavno silo kmeta — svojega belega sužnja — na najgroznejši način. Pred vsem je oderuh dal kmetu zemljišče v najem dvakrat tako drago, nego je je sam pridobil ali vzel v najem. Ali na tem še ni zadosti, ampak uračunava kmetu tudi to, kar je dal na račun, in sicer je to kmeta osebno dož o deruški obrestmi. Poleg tega pa sili Žid kmeta, da se mora le-ta na vseh operacijah, o nakupovanju živega ali mrtvega inventarja, o prodajanju žita, vina in drugih pridelkov, posluževati njegove, oderuhove roke!! Za kmeta ni več rešitve: do konca svojega življenja je prišel v oblast oderuha, ki ga izsesuje do krvi in ga nikdar več ne izpusti iz svojih krempljev. Niti najbogatejša žetev na svetu ga ne more več rešiti iz spon oderuhovih.

Dejstvo je na vsaki način, da so v Besarabiji — že stoletja sem — Židje tlačitelji in ne tlačeni. Ni neopravičeno, ako pravi neki besarabijski pregovor, na krščan ne more nič, Žid pa vse. Da se je ob tako groznih odnosih mogel polagoma polastiti širokih mas neopisen srd proti tlačiteljem, to je vendar na dani! Trebalo je v resnici le malega povoda, da je dovedel do erupcije vulkana. Kako je prebivalstvo v Kišenevu preprčano še sedaj, da je bila ruska vlada sporazumljena z Židi, to izhaja iz neke proklamacije, močno razširjene v Kišenevu. Po zlem gospodarstvu podrejenih podkupljenih uradnikov je bilo možno židovskemu teruhu, da je vso gubernijo ukoval v svoje gospodarske sponse. Mesto pa, da bi v sebi iskali vzroka na dogodivših se izgrediv, obtožujejo sedaj besarabijski Židje rusko vlado, da je ona provzročila izgrede v Kišenevu. Vzvišeno pa je nad vsaki dvom, da ruska vlada ne le da ni bila v nikakih dotikah z izgredivi, ampak je najstrožje obsojala izgrede! Mini-

ster pl. Pleve, katerega ruski nihiliisti črtjo od nekdanj, in ga torej še posebno pamučijo, je prek in prek humanen in dobrohoten mož, čegar energiji se gotovo posreči, da dovede v Besarabiji polagoma do zdravih odnosov. Ako se odstranijo vzroki mržnje proti Židom v kišenevskem prebivalstvu, prenehajo izgrediv sami po sebi. Z nezmernimi napadi in perfidnimi sumničenji, katerim je izpostavljena ruska vlada po naravnost brezprimernem nastopu zapadnih Židov za svoje slabe verske brate v Besarabiji, se seveda poštevna volja ruskih državnikov stavi na težko izkušajo. Vendar in vzlic temu moremo biti prepričani, da bo minister za notranje stvari, pl. Pleve, katerega smatram za najznamenitejšega državnika, kolikor jih ima Rusija sedaj, znal skoro vpostaviti mir in red toliko v Kišenevu, kolikor v vsej Besarabiji.

Kakor je človeški lepo, ako se zavzemljemo za proganjane in trpeče, vendar ne smemo opustiti o tem, da ne bi preiskovali, kdo nosi glavno krivdo na izgrediv v Kišenevu? A ta glavna krivda je brez dvoma na oderuhih v Kišenevu!! Na njihovo glavo naj pride kri njihovih bratov in otrok in nadalje žrtve, ki so jih zahtevali izgrediv na velikonočno nedeljo in jih bodo še zahtevali! Židovstvo v Kišenevu je sejaloveter in zato je moral o žetih vihar!

Trojen je razlog, da smo doslovno poštenili ta stvarna in objektivna izvajanja v praskam listu.

Prvi razlog je ta, ker je tudi tržaško novinstvo skoro brez izjeme prelivalo v poplavih ogorčenje radi ruske krvoločnosti nasproti nedolžnim židovskim ovčicam v Kišenevu; a druge ta, da so ti binavci in klevetniki dobili odgovor od Nemea, torej od človeka, o katerem ne morejo govoriti, da je kakov rusofil ali panslavist in o katerem ja izključeno, da bi bil pristranski Slovanom na korist.

Tretji razlog pa, ki nam je pred očmi, je, ker morejo naši ljudje na tem izgledu videti vnovič, kako nesramno se laže o Rusiji, kako se zvrtaajo dejstva, kako se falzifikuje dogodki, kako se prikriva resnica: kako klevetniki prikazujejo črno za belo in belo za črno.

V opomin bodi torej tudi ta izgled našim ljudem, kako jim je biti previdni in razsodni, kadar čitajo v raznih evropskih listih o odnashjih in dogodkih v Rusiji!

»Bržkone se zgodi to radi tega, ker sedaj še nista zmožna razumeti pouka?«

»Ona ga ne bosta razumela nikdar.... Ne le sedaj, marveč nikdar v svojem življenju, nikdar!«

»Upam, da se motite«, odvrnil je suho Svirski, a v vsakem slučaju mi je britko slisati to!«

Toda dijak je nadaljeval, kakor govorač sam sebi:

»Seveda! Škoda, toda škoda časa. Kaj je njima mar za-me, ali meni za nju? Celo bolje je, da izrasteta takšna, kakoršna sta. Kdor hoče sejati žito, mora ledino preorati; preorje pa se ona tem lažje, čim manj je preraščena s plevelom. Marsikaj bi se dalo o tem govoriti, toda ne spleča se, zlasti se ne spleča za-me. Mikrobi človeka itak ugonobe.«

»Saj vam ne grozi jetika. Gospa Elze nova je poprej, preden je vas najela za učitelja, vprašala zdravnika po vašem zdravju in temu se vam ni treba čuditi, kajti njej je bilo mar za otroka. Toda zdravnika jo je zagotovil, da ni nobene nevarnosti.«

»Gotovo, da je ni. V ostalem pa sem tudi iznašel za mikrobe zanesljivo sredstvo.«

»Kakšno sredstvo?«

V konklavu.

Tudi včeraj je občinstvo na trgu Sv. Petra v Rmu zaman čakalo na izvolitev novega papeža; mesto izvolitve videti je bilo po vsakokratni seji kardinalov le stebriško dima, ki so se dvigali iznad Sikstinske kapele in ki so ljudstvu naznanjali, da je bila volitev zopet brezuspešna in da nobeden kandidatov ni dobil potrebne večine glasov.

Zatruje se, da se iz oken konklava da jajo dogovorjena znamenja, ki posamičnim osebam naznanjajo, kako se vrši volitev in kršijo s tem strogo tajnost volitve v konklave. Tudi golob-pisarničar je bilo videti, ko so izleteli iz konklava. Splošno mnenje je, da kršijo tajnost volitve osebe, ki imajo gmoten interes od tega, da že naprej lahko sklepajo, kdo da bo izvoljen papežem in ki so se pod eno ali drugo pretvezo utihotapile v konklave. Ali pa imajo med uslužbenci v konklavu svoje zaupnike.

Zatruje se, da se bje v konklavu srdit boj med pristaši Rampolle in med pristaši Vannutellija. Obe stranki sta si približno jednaki in na vsakem glasovanju da se prikazuje isto razmerje glasov, ker noče nobeden od obeh kandidatov odstopiti.

V konklavu so obeleli štirje kardinali in med temi je španjski kardinal Herrero y Espinosa na smrt bolan.

Politični pregled.

V Trstu, 4. avgusta 1903.

Nemška nevarnost. Uredništvo »Crvene Hrvatske« je imelo razgovor z nekim poslancom, ki je ravno došel z Dunaja. Isti je naglašal, da nikakor niso prazna fraza besede, ki jih je nemški poslanec dr. Beurle nedavno izustil v Brnu, besede namreč, da Nemci se nimajo ozirati več na dualizem, še manje pa, da bi žrtvovali dualizmu svoje interese! Delati da jim je le v svojem interesu, a za slučaj, da pride do personalne unije, da jim bo delati na to, da se naša polovica čim tesneje združi z nemškim cesarstvom!

In res je: po tej direktivi je urejeno vse sedanje nastopanje Nemecev v monarhiji. Nemci se ne bore proti zahtevam avstrijskih Slovanov le iz ambicije, da bi bili v Avstriji oni prvi, marveč hočejo biti privilegovani gospodarji zato, da bodo mogli v odločilnem trenutku odločati z Avstrijo v interesu Nemčije! In vse njih postopanje meri na to, da bi pospešili prihod tega trenutka.

V povspesjevanje tega namena je proračunjeno tudi delno simpatizovanje nemške

»Boste že čitali v časopisih. Takšne iznajdbe se ne skrivajo pod lonec.«

Svirski je pogledal Kresoviča, kakor bi se hotel prepričati, če mar ne govori v vročnici, toda med tem so dospeli na kolodvor, na katerem je kar mrgolelo ljudi.

Gostje iz Nice so odhajali, kakor navadno, rano v Monte Carlo. V trenutku, ko je Svirski kupoval vozni listek, zapazil ga je Viadrovski ter stopil k njemu.

»Dober dan! V Monte?«

»Da. Ali že imate listek?«

»Imam mesečni listek. Tesno nam bo v vlaku.«

»Pa se nastanimo na hodniku vsagona.«

»To je pravi Exodus? Kaj? Dober dan, gospod Kresovič! Kaj pravite, gospod o tukajšnjem življenju? Izrečite, gospod, nekakšno opomnjo se svojega stališča.«

Kresovič jel je pomežikati z očmi, kakor da ne bi mogel razumeti, kaj hočejo od njega, končno pa je odvrnil:

»Jaz se zapišem k stranki molčečih.«

»Vem, vem!... Močna stranka, ki bodisi molči, ali pa vkipi!...«

In jel se je smejati.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski pisatelj H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

III.

Vse to skupaj vzeto z včerajšajo snubitvijo je povzročilo, da je Svirski začel dvomiti ne le zgolj o svojem miru, marveč tudi o svoji umetniški bodočnosti sploh in o svoji sliki še posebe. Hypnos se mu je zdel v tem hipu jako težak, Thanatos pa jako bedast. Končno si je dejal, da je — ako že ne more delati — bolje, ako odide na obrežje, kjer mu voda in solnce razjasnita misli in dušo.

Vendar uprav v tem trenutku, ko je nameraval oditi, se je oglašil v predaji sobi zvoneček, na to sta se prikazala v delavnici dva škotska »startana«, dve grivici in dve pitji glavi Romula in Rema, za katerima je korakal Kresovič, bolj bled in turoben, nego navadno.

»Dober dan, gospod! Dober dan, go spod!« sta klicala oba fanta. »Maman vam pošilja te rože ter vas vabi na kosilo.«

Tako govoreča in pretresajoča povezok

cvetek, sta jih oddala Svirskemu ter na to jela tekati in razgledovati se po delavnici. Pomudila sta se in se čudila največ obrisom predstavljajočim gola telesa, pred katerimi sta drezala drug drugega z lakti, govoreč:

»Tien!«

»Regarde!«

Toda Svirski, katerega je to jezilo, pogledal je na uro ter rekel:

»Ako hočemo pravočasno dospeti na kosilo, moramo iti takoj.«

Na to je vzel klobuk in šli so. V bližini delavnice ni bilo košij, torej so šli peš. Potoma je slikar, korakajoč v vrsti s Kresovičem, vprašal:

»Kaj pa vaša učenca?«

Kresovič je obrnil k njemu svoje sovražno, porogljivo lice ter odvrnil:

»Moja učenca? A nič. Zdravasta, kakor ribi in dobro se počutata v škotski opravi. Delata bosta veselje — toda ne meni.«

»Čemu ne?«

»Radi tega ne, ker jaz jutri odidem.«

»Kako to?« je vprašal močno začuden Svirski, nisem vedel, nihče mi tega ni povedal. To je škoda.«

»Za nju to ni škoda«, je odvrnil Kresovič.

ljudske stranke z gibanjem na Hrvatskem. »Grazer Tagespost« n. pr. se je uprav angažirala v tem gibanju. Nemški račun je takov-le: čim več homatij bo v monarhiji, tem prej jim pride pričakovani odločilni trenotek. Ker Madjari neizprosno delajo za personalno unijo, in ker vse antecedenције govore za to, da se bodo Madjari, četudi počasi, ali stalno bližali tudi temu svojemu cilju, ni neopravičeno, ako Nemci računajo na važne spremembe v monarhiji. In ni neverjetno celo to, kar zatrja informator »Crvene Hrvatske«: da je namreč tudi v neposredni bližini dvora samega ljudij, ki proračunjenjo delajo za personalno unijo.

Na ta državopolitični proces, ki je v razvoju v naši monarhiji, so naslonili Nemci svoje račune. Sedanja kriza na Ogrskem prilika izbornu za načrte Nemcev, po katerih bi bili Čehi izročeni Nemcem na milost in nemilost, a ob enem bi se nemški politični, kulturni in trgovski vpliv raztegnil do morja Adrijanskega: preko Kranjske, Trsta, Istre in Dalmacije, a Banovina bi bila izročena Madjarom. Po tem bi bili Slovenci, Hrvatje in Srbi zdobljeni. Bosno so Nemci pripravljali prepustiti sferi Madjarov, ali pod pogojem, da ti poslednji ne bodo delali ovir nemškemu prodiranju preko Balkana na Vzhod.

Taki so nemški načrti, ki so danes vidni vsakomur. Prizadevanje za njihovo uresničenje se vrše sistematično. A se ne skrivajo morda v diplomatičnih akcijah, katerim pravi namen se skriva v neposrednih meglah, ampak Nemci so začeli kar na javnem trgu propagirati svoje cilje. Saj je n. pr. tudi gori imenovani posl. Bourle v Brnu naravnost govoril za »najtežje združenje z Nemčijo«. A avstrijski Slovani naj bi si zatiskali oči, pred tem, kar se jim vrši pred obrazom?! Slovani naj bi siloma prezirali nevarnost, ki jim raste pred čmi ob belem dnevu! To bi bilo samoubojstvo, to bi kazalo, da so avstrijski Slovani zgubili zmožnost za spoznavanje pogojev za svojo obrambo!

A posebno mi Slovenci ne smemo pozabiti niti za hip, da imamo tudi preko naše zemlje triumfalni voz nemške ekspanzivnosti na Vzhod. To je moment, ki bi moral nadkriljevati vse druge momente v naši slovenski politiki! Oni prvi je moment življenja, ohranitve, drugi pa so momenti bolj ali manj udobnega ali primernega življenja! Življenje pa je prvo!

Ali povrnimo se k informatorju »Crvene Hrvatske«, ki svari Slovence: črni so oblaki, ki se zbirajo nad našo glavo. — A tudi dejstvo — pravi mož — da je klerikalni vpliv na prestolonaslednika velik, nam ne odpira boljše perspektive. Prestolonaslednik je na strani Luegerja, ki nima rad Madjarov. Lueger je zastopnik drugačne struje v politiki. On sicer ni za priključenje k Nemčiji. Tudi on je proti davalizmu, ali je za centralizem in eventuelno tudi za absolutizem v reakcionarnem zmislu. Lueger zastopa misel, da treba izzvati novo leto 1848. in ta misel ima v svoji službi močnih in odločilnih faktorjev. In delovati za to misel — izlasti za vojno proti Madjarom — bi bili poklicani (kakor leta 1848.) tudi Slovani. Ali mož svari Slovence, da plačilo za to ne bi jim bilo nič boljše nego leta 1848.!! Slovani naj bodo oprezní! Naj ne precenjujejo svojih moči, ali ob enem naj ne omalovažujejo položaja in svoje važnosti! Tudi to nas se obrnejo — ali pred spopadom. Na delitvi pa nas ne bodo vpraševali, ako ostanemo, kakor smo danes — sami! Od Madjarov se ne smemo dajati izrabljati, ali še manje od Dunaja in Nemcev! Pešti se bomo laglje upirali, nego Dunaju in Berlinu. Sedaj treba, da ujedniamo svoje narodne sile, da postanemo faktor. Drugače pojdejo preko nas na dnevni red. V prvo treba sloge med Srbi in Hrvatí — to je eden prvih pogojev. Naše težišče naj se prenese med nas, da ne bomo proti Pešti in za Dunaj in ne narobe! Mi moramo tako izrabiti situacijo, da bomo — za se! Drugače bomo igrača Pešte in Dunaja.

Odstop ministra za Hrvatsko, dr. Nikole Tomašića. Mej senzacije, ki se sedaj vrhovati na Ogrski ena na drugo, je prišel odstop ministra Tomašića kakor strela iz jasnega neba.

Vsi hrvatski listi se bavijo s tem dogodkom, oziroma z vzrokom.

Neposredni povod odstopa ministra za Hrvatsko je bil sklep inkompatibilitetnega odseka, storjen z večino glasov, da bi se bil moral Tomašić, čim je postal minister, v zmislu ogrskega zakona o kompatibiliteti podvreči novi volitvi v svojem okraju (Ogulin).

Za služaj, da je jedini ta vzrok vodil ministra Tomašića, graja hrvatski listi ta njegov korak. Očitajo mu, ker se je umaknil nasilju. V navedenem ogrskem zakonu je namreč izrecno rečeno, da navedeno določilo o inkompatibiliteti ne velja za hrvatske poslance v ogrski zbornici! In faktično se ni dosedaj še roben minister za Hrvatsko podvrgel novi volitvi.

Sklep večine odseka se tolmači torej tako, da so hoteli gospodje doseči žnjim dvojno. Najprej so se hoteli maščevati nad Tomašićem radi tega, ker se je nedavno temu — predno je bil minister — v nekem govoru v zbornici potegnil — a kako na rahlo! — za Hrvatsko in je madjarski gospodi poklical v spomin, da ni nič res, da bi bil v deželah krone sv. Štefana le eden edini in edinstveni politični narod — seveda hrvatski. Tega mu seveda ne morejo odpustiti, ker po takem bi mogla sprevideti Evropa, kako se jej Madjari neprestano lažejo!

Ali sklep večine inkompatibilitetnega odseka je važen tudi zato, ker kaže na ne posebno prijazno dispozicijo v vladni stranki proti grofu Khuenu. Kajti grof Khuen je vzel seboj Tomašića kakor svojega posebnega zaupnika in desno roko.

Ali hrvatski listi priznavajo tudi to možnost, da je bil g. Tomašiću sklep odseka le dobrodošel povod, a resnični vzrok da je tisti, na kateri smo včeraj namigali tudi mi! »Obzor« pravi n. pr.: »Pa tudi to ni nemogoče, da miši občutijo, kako se lažija pogreza in zato zapuščajo brod!« No, »Obzor« vidi v tem, da so Madjari tako grdo nakurili Tomašiću, tudi za vladno stranko na Hrvatskem grozen moralen poraz. Zastoj je Tomašić prisegal svoj madjarski patrijotizem, zastoj je obsojal celo narodno gibanje leta 1848. in bana Jelčić — sedaj je madjarska stranka dobila plačilo! Opravičeno vsklika »Obzor«: Kdor je v interesu drugega storil zlo svojemu lastnemu narodu in to odkrito priznava, ne zasluži drugega nagrade, nego jo je dobil dr. Tomašić — in žnjim vsa stranka hrvatskih mamelukov!

Škandal na Ogrskem. Včeraj je imela komisija, izvoljena od ogrske poslanske zbornice, da preišče korupcijsko sfero, zopet sejo, v kateri je bilo zaslišanih več oseb in med istimi tudi ministerski predsednik, grof Khuen-Hedervary.

Časnikar Singer, kateri je od opozicije tudi obdolžen, da je umešan v podkupovalni škandal, je trdil pred komisijo, da je v tej stvari popolnoma nedolžen.

Važna je izjava Nikolaja Banffyja, ki je pred komisijo izpovedal, da je po nalogu grofa Szaparyja pomagal Dienesu pobegniti v inozemstvo. Ker je pa jasno vsakomur, da je Szapary v tej zadevi postopal toglasno z ogrsko vlado in grofom Khuenom, je to dokaz, da je ogrska vlada res sama omogočila in povspela Dienesov beg, kar so trdili opozicijonali. In ako bi bil tudi sam Szapary, brez vednosti ogrske vlade, pomagal Dienesu bežati, ako je resnična Khuenova trditev, da on ni ničesar vedel o korupcijski sferi? Szapary za svojo lastno osebo vendar ni mogel imeti nikakega interesa na tem, da so se Dienesu zamašila usta! Saj je on — Szapary — sam priznal, da je inženiral korupcijo! Tudi najbolj kratkovidnemu človeku mora toraj biti jasno, da je moral imeti nekdo interes na tem, da se je Dienesu onemogočilo pričanje in ta drugi je gotovo sam grof Khuen-Hedervary.

Nadalje je važno tudi pričanje nekega Pirka, ki je pred preiskovalno parlamentarno komisijo izjavil, da je nemogoče, da bi bil dal Szapary iz lastnega žepa velike denarne svote v svrhu podkupovanja opozicije, ko vendar ne plačuje niti svojega krojača in svojih malih dolgov. Zadnji je bil včeraj zaslišan ministerski predsednik, grof Khuen-Hedervary, ki je rekel med drugim, da mu je Szapary res pripovedoval o nekih njegovih načrtih za pobijanje obstrukcije, ali on da ni polagal na Szaparyjeve nasvete nikake važnosti, ker ima le-ta večkrat jako fantastične ideje. Nasproti tej trditvi pa stoji dejstvo, da je grof Szapary — tajni svetnik!! Khuen

je nadalje priznal, da mu je Szapary res stavil nekatere predloge glede taktike proti obstrukciji, ali on da mu je rekel, naj na svojo roko stori, kar mu je drago, on — Khuen — sam, da se ne more umešavati v take stvari. Slednjič je Khuen zatrdil s častno besedo, da mu ni niti na um prišlo, da bi se bil poslužil nezakonitih sredstev. Naši čitatelji, ki so imeli dovolj prilike, da so se seznanili se značajem grofa Khuena, vedo sami najbolje, koliko je vredna Khuenova čast in njegova častna beseda.

Iz vsega skupaj je torej popolnoma jasno vsakomur, da je Khuen tudi na Ogrskem hotel vladati s pomočjo korupcije. O Khuenu krivdi je, kakor poročila dunajska »Zeit«, uverjen celo bivši ogrski ministerski predsednik, baron Banffy.

Dogodki na Balkanu. Turška vlada nadaljuje svojo komedijo in mirno dopušča svojim vojakom preganjanje kristijanov. Veledega so proti takemu postopanju turškega vojaštva zopet protestirali avstro-ogrski, ruski in nemški poslaniki. Turčija pa se za te proteste meni ravno toliko, kakor za lanski sneg.

Iz Carigrada poročajo o novih spopadih med ustaši in turškimi četami. Iz Kirkkilise došlo je poročilo, da sti v okrožje Tirново dospeli iz Bolgarije dve novi ustaški četi.

Železniški funkcionarji v Solunu dobili so pretilna pisma, v katerih se zahteva zaustavljanje železniškega prometa ter se v nasprotnem slučaju grozi z atentati na vlake.

V Sredec je došlo iz Soluna poročilo, da se je v trdnjavi Tophane pripetila eksplozija. Turška vlada zatrjuje, da se je ta eksplozija dogodila slučajno, a ni izključeno, da je bila ista posledica atentata.

Tržaške vesti.

Imenovanje v finančni stroki. Pradsedstvo c. k. finančnega ravateljstva je imenovalo: davčnega kontrolorja Karla Fassinja, davkarjem v IX. plačilnem razredu; davčna adjunkta Josipa Anthoine-a in Alojzja Mracha, davčnima kontrolorjema, oziroma davčnima oficijalom v X. plačilnem razredu; finančnega koncipista dr. Ribarda Gurescha finančnim komisarjem v IX. in koncepta praktikanta dr. Karla Kavcicha in Josipa Filinicha finančnima koncipistama v X. plač. razredu; finančnega koncipista Antona Pulina in dr. Julija Cleva davčnima inspektorjema v IX. plač. razredu, oba za območje tukajšnjega finančnega ravateljstva; konceptnega praktikanta dr. Dominika Menona finančnim koncipistom v X. plač. razredu; davčna praktikanta Adolfa Slabanja in Marta Bimbiga davčnima adjunktoma v XI. plač. razredu; računarskega oficijala Karla Vegna računarskim revidentom v IX. plač. razredu, računarskega asistenta Hugo Grisla računarskim oficijalom v X. plač. razredu; računarskega praktikanta Konrada Kauferja računarskim asistentom v XI. plačilnem razredu.

Dr. Venezian in zbornica. Pišejo nam: V zadnji seji mestnega sveta si je g. dr. Felice dovolil izustiti debelo nesramno laž. Pobijajoč razloge, navedene po g. dr. Gregorinu proti ustanovitvi laških vaporednic, na slovenski šoli pri sv. Ivanu je Venezian rekel med drugim, da se mu je prošnja za slovensko šolo v Trstu, vložena po 1600 prošilih, videla, kakor — kako pokopališče, češ, da so vsi podpisali na ti prošnji obstajali iz samih križev!

Ta trditev je nesramna, židovsko perfidna laž. Da dr. Venezian nesramno laže, morejo pričati c. k. vladni šolski nadzornik Zavagna, načelnik mestnega anagrafičnega urada dr. Fröhbauer, kakor tudi zastopniki slovenskih starišev: Perhave, Čokelj, Krže in Kravos.

Res je sicer, da je bilo med podpismi tudi križev, kar je naravno, ako pomislimo, da italijanska oligarhija pušča (osobito v Istriji) večino našega naroda brez vsake šole! To pa ne daje židu pravice, da se norčuje iz onih naših revežev, ki v svojo nesrečo ne znajo pisati, ker se jim ni dalo prilike, da bi se bili naučili to.

Fakt je, da smo izkazali potrebno število za šolo godnih otrok in to ne samo za eno, ampak za 3—4 šole. Dokazovanje se tudi ni vršilo na podlagi podpisov in križev, ampak na podlagi ustnega zasliševanja podpisancev in podkrižancev, kar je šjorju Venezianu gotovo znano!

Lahonski bedaki lahko verjamejo Venezianu njegove bedaste laži — nam pa ne bo dajal piti niti kak Venezian, pa ko bi bil še bolj navihan.

Gospodu dru. Gregorinu pa smo od sica hvaležni, da je vporabil to primerno priliko ter povedal lahonski gospodi, kako postopa z nami in kako nam je »dobro«!

Svarilo materam. Mestni magistrat je izdal ravnokar nujno posvarilo do mestnega prebivalstva, naj umetno hranjenje dojenčkov uredi čim najracionalneje, da se preprečijo mnoge bolezni v črvesih otročičev, katere bolezni zahtevajo toliko žrtev v sedanji dobi hude vročine. Izlasti povdarja magistrat potrebo, da se dojenčkom daje le zavreto mleko, seveda pomešano s toliko vode, kolikor je primerno starosti otrok. Stranke se pozivljajo, naj takoj prijavijo mestnemu fizikatu vsakogar, ki razpečuje slabo ali ponarejeno mleko, in magistrat obljublja, da bo proti dotičnikom postopal najstrože in da bo nadzoroval prodajo mleka, oziroma hleve.

Dalje je potrebno, da se takoj upotrebi zdravniška pomoč, čim se je opazilo, da prebavljanje v otroku ni redno. V ta namen je namreč v mestni bolnišnici prirejen poseben oddelek. Vir veliki umrljivosti otrok je se sebnost tudi nesnžnost. Osobito pažnjo je obračati steklenicam, iz katerih se daje dojenčkom mleko. Po vsaki jedi je otrokom izprati usta s krpico, ki pa mora biti popolnoma čista. Sploh ne sme prihajati nič umazanega v otrokova usta. Mameg matere imajo to grdo navado, da z umazanimi prsti prijemljejo stvari, katere dajejo potem otrokom v usta. Tudi s sadjem treba biti previdni, ker je znano, po kolikih rokah je bil na trgu sad, predno ga je dobil otrok. Zato naj se sadje čisti! Sploh naj gledajo matere, da bodo otroci snažni, umiti po obrazu, na rokah in na nogah in počesani! Tudi na snago obleke treba gledati.

Par opazk. Že več dni zaporedoma prinašajo tukajšnja laška in lahonska glasila fulminantne članke, naperjene proti onim brzojavnim uradnikom, ki so baje kršili uradno tajnost s tem, da so Camberjevemu glasilu izdajali važne brzojavke, namenjene tretjim zasebnim osebam.

Kolikor smo mogli razumeti iz omenjenih člankov in kolikor smo mogli izvedeti iz ust nepristranskih uradnikov, sodimo, da je ves ta boj naperjen v prvi vrsti proti listu »Il Sole« in pa v to, da bi gospoda Lahoni prišli na sled onim c. k. uradnikom, ki, dasi so Italijani, nočejo trobiti v rog lahonskih glasil in kričačev.

Doznali smo pa tudi, da se vsegamogočnim Lahonom ne posreči njihova nakana, ker — no — ker niso zadeli na pravo osebo.

Sicer nas ta zadeva briga le toliko, kolikor nas mora brigati kakor kroniste. Želeli bi pa, da se pride na sled vsem onim, ki izdajajo uradne tajnosti; bilo enemu ali drugemu listu, oziroma stranki.

Mi pričakujemo, da se to posreči in da zraven navedenega izvemo tudi, kedo poroča lahonskim listom, zraven drugih tajnosti, tudi vse, kar se govori in dela v sobah — direkcije!

Ako je pa ves ta boj naperjen le proti onim uradnikom, ki so ob zadnjih volitvah volili po svojem prepričanju in se niso pokorili terorizmu camorre; ako je ta boj, pravimo, le maščevanje gotovo irredentarske klike, potem je še večja dolžnost odločilnih faktorjev, da stvar strogo in natančno preiščejo.

C. k. poštna in brzojavna uprava mora torej, ako hoče obvarovati svojim uradom ono dostojnost, katera bi morala vladati na vseh javnih uradih: preiskati in, ako treba, iztrebiti vse one elemente, ki delajo nečast tem uradom.

Italijani med seboj. Pišejo nam: Ko smo se minolo nedeljo vračali s parnikom iz Portorose, nas je prihitel drug parnik, ki je vzil tukejanje društvo »Ginnastica«. Ko so naši sopotniki italijanske narodnosti spoznali, kedo da so oni na drugem parniku, je navstalo na našem parniku tako upitje, da je bilo eglušiti. »Forra i traditori della patria, forra i farabuti, forra i briganti« itd. je trajalo toliko časa, da je »Ginnastica« se svojim parobrodom nam izginila izpred oči! Ko ni pomagalo več upitje, jeli so naši sopotniki žvižgeti na vse pretege, preklinjaje irredentarje in njih stremljenja po — blaženi deželi!

To se je dogodilo med Italijani!

V luninem svitu. Bilo je predsinoči, ob eni uri popolunoči, ko je neka sumljiva oseba stala pred ljudsko kuhinjo v ulici Crosada in se izpod globoko na oči potisnjene klobuka pazljivo ozirala na vse strani.

Daleč tam za nekim ogrom pa je varuh nočnega miru iztezel vrat ter bistrim in vsčim ožezom motril ono sumljivo osebo pred ljudsko kuhinjo. »Kaj čaka tamkaj?«, mislila si je prebrisana redarjeva buča. »Za večerjo bo sedaj malce prepozno, za zajuterk pa zopet malce prezgodaj. E, tu bo nekaj za-me!« — Sumljiva oseba se je na to zganila in se začela premikati proti drugemu koncu hiše ter je kakor senca izginila za ogrom. Redar jo je urnih korakov udrl za ponočnjakom, katerega je zalotil za ogrom, ali nekoliko bolj — »na strani«, kar pa je po paragrafa toliko in toliko prepovedano: čepeti na strani namreč, ne žalostiti čepečega, to slednje je dovoljeno. Redar je možu pojasnil, da je pal pod paragrafe.

Takoj na to je redar svojega moža preiskal in mu našel v nekem žepu dleto. To je redarju moža napravilo še bolj sumljivega. Izročil ga je vsled tega drugemu redarju, sam pa si je šel ogledat vrata ljudske kuhinje, na katerih je dobil znake, ki so pričali, da jih je hotel mož, ki se imenuje Anton C., nasilno odpreti. Na policiji pa so možu pojasnili, da se nasilno odpiranje vrat navadno maščuje tako, da se potem za storilecem posili zaprejo vrata v ječi.

Mešetar na lastni račun. Neki Karol Fribauer dogovoril se je s pomorščakom Matejem Visičem, da mu preskrbi službo na nekem parniku in je od Visiča v ta namen zahteval, naj mu izroči njegovo matrikulo. Mesto na parnik pa se je Fribauer potem podal na Visičevo stanovanje, v ulico Capitelli, kjer je zahteval, naj mu izroči vse Visičeve stvari, vredne 160 K. Gospodinja pa mu ni zaupala in Fribauer se je s pobešeno glavo, jezo v srcu in sigo v žepu povrnil po stopnicah zopet na ulico. Obljubil je prej Visiču, da ga spravi na morje, a slednjič pa mu je njegov lastni up, da se polasti Visičevih stvari, splaval po vodi. — A čakalo ga je še hušje:

Visič je namreč mešetarjevo mešetarenje naznanil policiji in tej se je včeraj posrečilo dobiti ga v pest in preskrbela mu je posebno sobo v svojih skladiščih ponarejenih mešetarjev in družih takih ljudj.

Slovenci! Vabimo Vas k XVIII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metodija, ki bo v četrtek, dne 6. avgusta t. l. v Litiji. Odhod iz Ljubljane ob 6. uri 13. min. zjutraj. Začetek božje službe ob polu 10. uri; začetek zborovanja v salonu g. Oblaka ob polu 11. uri. Po zborovanju skupni obed, za kateri naj se udeleženci do 4. avgusta t. l. zglaste pri odboru podružnice sv. Cirila in Metodija v Litiji. Kuvert brez vina 3 krome.

Pevskemu društvu »Kolo« je nadalje darovala, ker se ni mogla vdležiti zadnjega koncerta, ugledna družina Josip Kranjčeva 5 kron. Prisrčna zahvala.

Blagajnik.

Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metodija se bo vršil nocoj (v torek) v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu«, ulica Stadion števil. 19. Začetek ob 8. uri.

Tržaški Slovenci — na svidenje!

Iz-pred naših sodišč. Včeraj je deželno sodišče obsodilo znanega 32 letnega tatu Ivana Denicha iz Umaga radi zločina tatvine v 10 mesecev težke ječe. Po dostani kazni pride mož pod policijsko nadzorstvo. Tatvino je bil izvršil že v noči med 7. 8. decembrom, ali še le 8 mesecev pozneje je prišlo orožništvo na to, da je bil sedanjí »bojzenec« avktor tatvine. Denich je tudi izgan iz Trsta.

Včeraj je stal pred sodniki tudi 23-letni Ivan Grega s tem, da se ni dan s. Rešnjega telesa ni hotel odkriti, ko so nesli v procesiji podobo Matere božje, in se je pozneje grdo izrazil o sv. Luciji. Sodišče ga je obsodilo v 7-dneven zapor.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 23.3, ob 2. uri popoldne 27.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.2 — Danes plima ob 5.52 predp. in ob 3.43 pop.; oseka ob 7.4 predpoludne in ob 7.12 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Veliki javni ljudski shod v Gorici.** Akad. ferijalno društvo »Adrija« v Gorici priredi v nedeljo zjutraj dne 9. avgusta t. l. ob 10. uri zjutraj velik ljudski javni shod na Katarinijevem vrtu. Dnevni red: 1. Slovenska ljudska šola. 2. Slov. gimnazija v Gorici. 3. Slov. univerza v Ljubljani.

ljani. — Rojaki! Prihitite vsi na shod, da izjavite tam javno in glasno svoje zahteve po slovenskih šolah, po onih potrebah, ki so se nam odrekale in se nam odrekajo še vedno. Proč s čakanjem in potrpežljivostjo! Ne prositi, zahtevati moramo, kar nam pritiče. Od narodnega šolstva je zavisna sreča in bodočnost našega naroda!

Isto društvo »Adrija« v Gorici bo imelo v soboto 8. t. m. ob 8 uri zvečer v dvorani »pri zlatem Jelenu« svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora: a) tajnika, b) blagajnika, c) preglednikov. 3. Volitev novega odbora: a) predsednika, b) 4 odbornikov in 2 namestnikov, c) 2 preglednikov. 4. Služajnosti.

Po društvenih pravilih je društvo »Adrija« namenjeno vsem slovenskim visokošolcem na Primorskem. Radi tega se nadejamo, da se pridružijo, kolikor mogoče, tudi izvenogoriški dijaki našemu društvu, da se v skupnem delovanju vseh primorskih dijakov doseže v polnim obsega namen društva.

Odbor.

Vesti iz Kranjske.

* **Gospodinja šola v Ljubljani.** Meseca oktobra se otvori šesti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva, vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobivajo v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditve nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse 28 K, ali za ves tečaj 336 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopie za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nagovij, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu; če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj).

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati. 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošaje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru ces. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinsko šolo sprejemajo deklce, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

* **24-letnica čitalnice v Šiški.** Predvčerajšnjim se je na Koslerjevem vrtu jako slovesno in ob ogromni udeležbi praznovala 25-letnica čitalnice v Šiški. Na slavnosti so prepevali, zbori »Slavca«, »Ljubljane« in šišenske čitalnice. Šišenske rodoljubke so okrasile zastavo čitalnice s krasnim trakom, katerega so izgotovile Hrvatice v Zagrebu.

Slavnostni govor je krasno govoril gošpod Josip Resman, povdarjajoč, da čitalnica ni bila parada in plesišče, nego delo za narodno omiko in splošni kulturni napredek. Dal Bog, da bi govnorikove besede: »Šiška je trdnjava slovenskemu imenu«, bile tudi vedno resnične in da bi se Slovenci v

Spodnji Šiški že skoro zganili proti nameravani nemški šoli, da se ob 25letnici čitalnice ne prične se germanizacija na pragu Ljubljane! — Mladi šišenski »Sokol« je nastopil s svojo mlado četo. Zvečer so prižigali umetniški ogenj. Dolgo časa so se glasile v noč vesele slovenske popevke

Vesti iz Štajerske.

— **Samomor na veselici.** Predvčeraj zvečer se je v Vrhnem pri Št. Jurju ob južni železnici na veselici, katero je priredila podružnica sv. Cirila in Metodija, ustrelil zavarovalni uradnik pri »Janus« Franc Kavčič, star 23 let, iz Zgornje Pristave, občina Št. Vid pri Ptuj, stanujoč v Ljubljani na Starem trgu št. 32. Vzrok samomoru je nesrečna ljubezen.

— **Umor in samomor.** Strašen dogodek se je pripetil v bližini Maribora. Od svoje soproge ločeni Jakob Zivko, ki je poprej v Mariboru skupno s svojo ženo prodajal perutnino, sešel se je blizu mestne meje s svojo soprogo Margareto, pri kateri sta se nahajala tudi njen vnuk in zet. Mož in žena sta takoj prišla v hud prepir. Slednjič je potegnil soprog iz žepa samokres in ustrelil na svojo ženo ter jo smrtno ranil v pravo blizu srea. Potem je streljal tudi na vnuka in zeta, ki sta zbežala nazaj in pustila ranjeno žensko samo brez pomoči. Na svojem begu sta srečala orožniškega postajevodjo Lubšo in na to v njegovi družbi šla na kraj nesreče. Ko je morilec zagledal orožnika, usrelil se je v glavo, pa se ni zadell dobro, in imel je še toliko moči, da je bežal do brega Drave. Prav ob robu brega sprožil je še enkrat samokres proti sebi in ker se je bil postavil tako, da je moral pasti v reko, odnesli so ga valovi Drave, v kateri je izginil brez sledi.

— **Zveza slovenskih posojilnic** v Celju bo imela v soboto dne 8. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne v »Narodnem domu« svoj izredni občni zbor po sledečem dnevnem redu:

1. Prenaredba društvenih pravil vsled zakona od 10. junija 1903. drž. zak. št. 133. 2. Osnovanje denarne centrale za »Zvezi« stoječe zadrage. 3. Razni nasveti. V Celju, dni 31. julija 1903.

Mihael Vošnjak, Franjo Jost, predsed. tajnik.

Opomba. Na občnem zboru ima vsaka »Zvezi« stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po pooblaščenju. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak člen »Zvezi« stoječe posojilnice, pa le na posvetovanju, ne pa o glasovanju.

Brzjavna poročila.

Novi papež.

RIM 4. Ob 11. uri 25 minut predpol. (B.) Papežem je izvoljen kardinal Sarto. (Josip Sarto rodil se je dne 2. junija 1835. v Riese v škofiji Treviso. Dne 12. junija 1893. l. bil je imenovan za kardinala-svečenika z naslovno cerkvijo sv. Bernarda ad Thermas; sedaj je bil patrijarh v Benetkah. O novem papežu se trdi, da si je sa svojim postopanjem kakor patrijarh v Benetkah znal pridobiti vsestranske simpatije.)

Ko je bil imenovan od sv. Stolice škofom in patrijarhom v Benetkah, je navstal konflikt med sv. Stolicco in italijansko vlado, valed dejstva, da je Avstrija odstopila Benetke direktno Italiji in s tem tudi pravico imenovanja škofa in patrijarha beneškega. Dolgo časa ni mogel dobiti Sarto priznaja italijanske vlade za izvrševanje škofovske službe. V ta namen so se vršila izvendiplomatična pogajanja; izvendiplomatična zato ker je pretrgano vsako službeno občevanje med Vatikanom in italijansko vlado. Končno se je doseglo sporazumljenje v tem smislu, da je Italija mesto Francozke dobila protektorat nad misijonarji-kapucini v severni Afriki. Na to je dobil tedanji patrijarh in sedanjí papež Sarto priznanje italijanske vlade. Op. ured.)

RIM 4. (B.) Kardinal Macchi je proglasil ob 11. uri in tri četrti popoldne množici ljudstva, zbrani pred zunanjim balkonom, da je izvoljen papežem kardinal Sarto, ki si je nadel ime Pij X.

Četa vojakov, ki je bila danes znatno pomnožena, je izkazala počast. Prebivalstvo je z navdušenim vsklikanjem pozdravilo vspeh volitve.

RIM 5. (B.) Papež Pij X. so je prikazal ob 12. uri 10 min. na notranjem balkonu

bazilike sv. Petra in je podelil prebivalstvu papežev apostolski blagoslov. Množica je priredila novemu papežu navdušen pozdrav.

Delavsko gibanje na Španjskem.

MADRID 4. (B.) V Sevilli so obmetavali delavci vozove ulične železnice s kamenjem, vsled česar so orožniki rabili orožje.

V Saragasi je dal prefekt razgnati nabitranja štrajkovcev.

V Aleoili so delavci napravili škodo na tovarnah. Točke, ki so bile v nevarnosti, je zasedlo vojaštvo.

Iz Barcelone javljajo, da se je položaj poojstril. Javljajo se mnoga kršenja svobode do dela.

Naučni minister vitez Hartel.

GASTEIN 4. (B.) Naučni minister vitez Hartel je došel semkaj v zdravljenje.

Anglija in Irska.

LONDON 3. (B.) Zgornja zbornica je v drugem čitanju v prejela irski d. želni ak n. Spodnja zbornica je v tretjem čitanju vsprejela zakon glede gradnje vojnih ladij.

Pomanjkanje dela v Združenih državah.

BOSTON 3. (B.) Kakor se sodi, bo meseca avgusta v severnih pokrajinah mirovalo 2000 predilnic. Vsled tega bo od 30.000 delavcev v Fall Riverju, središču tekstilne industrije, ostalo 10.000 njih brez dela. Upati pa je, da se v drugej polovici meseca septembra položaj zboljša.

Razveljavljenje zakona glede razdelitve sladkornega kontingenta.

DUNAJ 4. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja cesarsko naredbu z dne 1. avg. t. l., s katero se razveljavlja zakon z dne 31. januarja 1903. glede urejenja individualne razdelitve sladkornega kontingenta.

Smrt francoskega admirala.

PARIZ 4. (B.) Poveljnik eskadre v sredozemskem morju, admiral Potier, je včeraj umrl v Rochefortu.

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12. popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 5. avgusta ob 9. uri predp.

Pohištvo, mize in stolice za krčmo ter glasovir.

V soboto 8. avgusta ob 9. uri predp.

Pohištvo, ogledala, knjige (mej temi tudi Brockhaus-ov konverzacijski leksikon, Kriemerjevo XIX. stoletje, v besedi in podobi itd.), akordne citre.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GOJNIA Lastnik konsorolj lista »Edinost« Natisnila tiskarna konsorolja lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. — (v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Svoji k svojim! X
X ZALOGA X
X pohištva X
X dobro poznane X
X tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan) X
X vpisane zadrage z omejenim poroštvom X
X prej Anton Černigoj X
X Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) X
X št. 1. hiša Marenzi. X
X Največja tovarna pohištva primorske dežele. X
X Solidnost zjamčena, kajti les se osuši X
X v to dalaše pripravljenih prostorih s tem X
X peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, me X
X dorni sestavi. Konkurenčne cene. X
X Album pohištva brezplačno. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI
GISSHÜBLER
naravnost
alkoholna kiselina

Jaz Ana Csillag

se svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslovičnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspesuje rast istih, poživlja lasnik povspesuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld., Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa poštanim povzetjem povsem svetu iz tovarne kamor naj se pošilja vsa naročila.

ANA CSILLAG
DUNAJ I., Graben št. 14
BERLIN, Friedrichsgasse št. 56.

Blag. gospa. Ana Csillag!
Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne pomade, na naslov eksel. gospe grofice Klemmegg, namestn. soproge na Dunaju, Herengasse 6, III nadst., kojo z dobrim uspehom uporablja za negovanje lasij.

Spoštovanjem
Komorna dama Nj. eksel. Irma Pietzl.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre pomade.
Gospa. gener. konzula Gutman Berhardstr. 1

Mad. Ana Csillag!
Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1 lonček Vaše izvrstne pomade za raso lasij
Spoštovanjem
Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princeziji Hoenlohe, Châteon de Roncy.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 2 lončka Vaše pomade za raso lasij. Jaz sem razočarana o dobrem in hitrem vspehu. Moji lasje so edovito v kratkem času zrastle in se povsod kaže nova raso vled česar mi je v prijetno dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.
Spoštovanjem
Grofica E. W. Zedwitz
Unt. Neuburg b. Asch (Česko).

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi vnovič še en lonček Vaše izrs ne pomade za lasi.
Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Blagor. gosp. Ana Csillag!
Po nalogu Nj. ekselence gospe pl. Syggeny-Marich (avstr. poslanice v Berlinu) prosim uljudno izročiti mi en lonček Vaše izvrstne pomade. Sprejmite ob jednem toplo zahvalo. Gospa grofica se je zelo pohvalno izražila o dobrem uspehu pomade.

Z vsem spoštova
Frieda Giese, komorna dama Nj. ekselence.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi 4 lončke Vaše izvrstne pomade
Ces. in kr. konzulat v Rigi.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 1 skatljico Vaše čudodelne pomade z raso lasij.
Spoštovanjem
Dr. A. Zepold, kopal. zdr. Ernsdorf Šlesko.

Velec. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi takoj še en lonček Vaše dobre pomade. Z dosedanjim uporabo sem zelo zadovoljna. Naslov: Etelka pl. Mally, soproga sodn. preds. v Temesvaru.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

TRGANJE
v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži antirheuminega mazila. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.20.

KAŠELJ
preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje, gld. 1.40. Pri zastarih bolečinah treba nadaljne trške.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri pormanjkanju teka, koncanju, rezavi in bruhanju grče in prenapeti želodec, zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni, zdravi

ŽIVOTNI BALZAM
SALVATOR

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR“
v Varaždinu
(Hrvatsko)

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje
(nasproti sladličarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in kulinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v lišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stiskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo). Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. -

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

L. Luzerjev obliž za turiste.

Pripoznano najboljšo zdravilo proti kurjim očesom, žuljem itd.

Glavna zaloga:
Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-MEIDLING.

Naj se obliž za turiste po zahteva **K 1.20.**

- Vobiva se v vseh lekarnah. -

Svoji k svojim
Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj-Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, silvalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST
priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franko.

Stavbišče se prodaja

na Opčinah nasproti gostilne g. Mičela. Več se izve v društveni krmi zraven cerkve na Opčinah.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell' Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

PREDNO KUPITE

PERILO

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške platenine in kotenine

trrdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

Pisarna

dr. Gregorina in dr. Slavika
sprejme

stenografa
nastop 1. septembra,

Velika trrdka z mešanim blagom na deželi, išče nujno dva jako zanesljiva in zmorna

pomočnika,

jednega kateri je tudi posebno izurjen v knjigovodstvu in korespondenci; in drugega posebno za postrežbo, posebno v manufakturi. Kdor je tudi laškega jezika zmožen, ima prednost.

Ponudbe na naslov: M. Keršič, St. Jakob Rožna dolina, Koroško.

Naznanilo preselitve!

JOŽEF TAUČAR

trgovina z usnjem

naznanja slavnemu občinstvu in posebno cenjenim čevljarjem, da je svojo trgovino preselil iz ulice Arcata št. 4 v

ulico Arcata št. 2

ter se priporoča tudi za naprej blagohotne podpore.

Nova manufakturna prodajalnica
Cobau & Gentili
ulica delle Poste št. 8
ogel ul. Valdirivo.
SPECIJALITETA:
Igotovljeno perlo za moške in ženske. Najnovejše kravate. Moderci. Ravno kar je došla obleka za ženske po najnovšem kroju. Cena od gld. 2.48 naprej.

Izbor drobnarij.
Najugodnejše cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promete izdaja k vsakemu izrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi

Rozna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.